

IRSYAD

Soalan

Saya ingin mendapatkan kepastian daripada Tuan Mufti mengenai hukum forex (forex trading) iaitu perniagaan tukaran matawang asing yang menggunakan platform secara online pada masa kini?

Jawapan

Jual beli penukaran matawang dikenali sebagai *Bay' al-Sarf*. *Bay' al-Sarf* dari segi syarak ialah penjualan mata wang dengan mata wang yang sejenis atau tidak sejenis iaitu menjual emas dengan emas atau perak dengan perak sama ada dalam bentuk emas dan peraknya atau dalam bentuk wang.

Penggunaan matawang yang digunakan pada hari juga mengambil tempat penggunaan matawang emas dan perak kerana *illahnya* sebagai *thamaniyyah* (nilai matawang). Transaksi yang terdapat pada masa kini dikenali juga sebagai forex iaitu merujuk kepada *foreign exchange* yang membawa maksud penukaran matawang asing.

Hal berkaitan forex ini telah diputuskan melalui Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-98 yang bersidang pada 13-15 Februari 2012 yang telah membincangkan Hukum Perdagangan Pertukaran Matawang Asing oleh Individu Secara Lani (*Individual Spot Forex*) Melalui Platfom Elektronik. Muzakarah telah membuat keputusan seperti berikut:

Setelah mendengar taklimat dan penjelasan pakar daripada Akademi Penyelidikan Syariah Antarabangsa Dalam Kewangan Islam (ISRA) serta meneliti keterangan, hujah-hujah dan pandangan yang dikemukakan, Muzakarah menegaskan bahawa perdagangan pertukaran mata wang asing (*forex*) oleh individu secara lani (*individual spot forex*) melalui platfom elektronik adalah melibatkan item ribawi (iatu mata wang) dan dari sudut fihiyyah ia tertakluk di bawah hukum *Bay al-Sarf* yang perlu dipatuhi syarat-syarat umum jual beli dan syarat-syarat khusus bagi *Bay al-Sarf* seperti berikut:

Syarat-syarat umum jual beli:

- Pihak yang berakad mestilah mempunyai kelayakan melakukan kontrak (*Ahliyyah al-Ta'auq*);
- Harga belian hendaklah diketahui dengan jelas oleh kedua-dua pihak yang berakad;
- Item belian hendaklah suatu yang wujud dan dimiliki sepenuhnya oleh pihak yang menjual serta boleh diserahkan kepada pembeli;
- Sighah akad hendaklah menunjukkan keredhaan kedua-dua pihak, tidak ada unsur penempohan dan sighah ijab dan qabul mestilah bersepadanan dan menepati antara satu sama lain dari sudut ciri-ciri dan kadarnya.

Syarat-syarat khusus *Bay al-Sarf* :

IRSYAD

- Berlaku taqabbudh (penyerahan) antara kedua-dua item yang terlibat dalam platform forex sebelum kedua-dua pihak yang menjalankan transaksi berpisah daripada majlis akad;
- Jual beli matawang hendaklah dijalankan secara lani dan tidak boleh berlaku sebarang penangguhan.
- Akad jual beli *al-sarf* mesti bebas daripada *khiyar al-Syart*.

Selain memenuhi syarat-syarat tersebut, Muzakarah juga menegaskan bahawa operasi perdagangan pertukaran mata wang asing (*forex*) hendaklah bebas daripada sebarang unsur riba, elemen al-Salaf wa al-Bay (pemberian hutang dengan syarat dilakukan transaksi jual beli), unsur perjudian, gharar yang berlebihan dan kezaliman atau eksploitasi.

Berdasarkan kajian terperinci yang telah dilakukan, Muzakarah mendapati bahawa perdagangan pertukaran mata wang asing (*forex*) oleh individu secara lani (*individual spot forex*) melalui platform elektronik mengandungi unsur-unsur seperti riba melalui pengenaan *rollover interest*, pensyaratan jual beli dalam pemberian hutang melalui *leverage*, *qabd* yang tidak jelas ketika transaksi pertukaran, penjualan mata wang yang tiada dalam pegangan dan spekulasi yang melibatkan perjudian. Selain itu ianya juga tidak sah dari sisi undang-undang Kerajaan Malaysia.

Sehubungan itu, Muzakarah bersetuju memutuskan bahawa perdagangan pertukaran mata wang asing (*forex*) oleh individu secara lani (*individual spot forex*) melalui platform elektronik yang ada pada masa ini adalah haram kerana ia bercanggah dengan kehendak syarak dan juga tidak sah dari sisi undang-undang negara. Selaras dengan itu, umat Islam adalah dilarang daripada melibatkan diri dalam perdagangan mata wang seumpama ini.

Muzakarah juga menegaskan bahawa keputusan yang diputuskan ini tidak terpakai ke atas urusan niaga pertukaran mata wang asing menerusi kaunter di pengurup wang berlesen dan urusan niaga pertukaran mata wang asing yang dikendalikan oleh institusi-institusi kewangan yang dilesenkan di bawah undang-undang Malaysia.

Berdasarkan fatwa tersebut, hukum perdagangan pertukaran mata wang asing (*forex*) oleh individu secara lani (*individual spot forex*) melalui platform elektronik yang ada pada masa ini adalah haram.

Berdasarkan pandangan tersebut, maka dapat disimpulkan bahawa perniagaan berkaitan forex ini adalah tidak memenuhi syarat-syarat dalam *Bay' al-Sarf*. Justeru itu, adalah dinasihatkan kepada umat Islam agar tidak terlibat dalam perkara ini. Berusahalah dengan menjalankan perniagaan yang telah nyata keharusannya dalam Islam. Mudah-mudahan perniagaan halal yang diusahakan mendapat keberkatan dan diredhai Allah *Subhanahu wataala*.

JABATAN MUFTI SARAWAK